

Jugoslovanska akademija znanostij in umetnostij je imela dne 7. decembra 1882 l. svečano sejo, ki jo je otvoril predsednik dr. Franjo Rački. Konstatiral je najprej napredek akademije in žalostno poudarjal neizmerno izgubo, ki je zadela akademijo s smrtjo dr. Gjura Daničića, ter se naposled zahvalil akademikom, da so ga zopet izbrali prvosednikom in to jednoglasno. Potem je čital tajnik dr. Matković poročilo o stanju in delovanju akademije. Lansko leto je čitalo deset akademikov svoje razprave, ki so deloma tudi že natisnene ali pak izidejo na kratko. V filologično-zgodovinskem razredu je čital dr. Fr. Rački nekrolog dopisujočega uda prof. Kotljarevskega in priobčil več geografsko-zgodovinskih prilogov. Prof. M. Valjavec je nadaljeval prekrasne svoje studije o novoslovenskem naglasu. Prof. S. Ljubić je spisal razpravo „novi izvori za epigrafiju dalmatinsku.“ V razredu filozofsko-pravoslavnom je čital Janko Jurković razpravo „naturalizam u kazalištu“, a v matematično-prirodoslovnem Josip Torbar izvadek iz velicega, v tem že natisnenega dela o zagrebškem potresu, Lj. Vukotinović „noviji pokret u botanici“, dr. Bogoslav Šulek nekrolog Bleiweisov, prof. Brusina razpravo „o fauni hrvatskoj“, dr. Zahradnik dve matematični razpravi in prof. Sekulić „o ledenoj dobi sjeverne polutke“. Kakor prej, tako so tudi lani mnogi neakademiki priobčevali svoje razprave v akademijских knjigah. Tako dr. Fr. Meixner (Izvori pastirskom razgovorom u Katančićevih „fructus auctumnales“), pro. L. Zore (gradja za povjestnu ocjenu Gundulićeve Ariadne), F. Švrljuga (izprave o diplomatskih odnošajih Dubrovnika s Francozkom itd.), o. P. Pierling v Parizu (več zgodovinskih spomenikov), prof. N. Nodilo (prvi ljetopisi i davna historiografija dubrovačka), Vl. Kačanovskij (zgod. odlomek), prof. M. Magdić (zgod. razprave), prof. T. Maretić (o nekim pojavima kvantitete i akcenta u jeziku hrv.), dr. Gustav Janeček (o opredjeljivanju atomne težine iz specifične topline itd.), dr. J. Kišpatic (o trahitih Fruške gore) in še nekateri drugi učenjaki. Akademija je zbirala tudi letos marljivo raznovrstnega gradiva za XIII. knjigo zbirke Monumenta historica (Ragusina II.) urejena od dr. Fr. Račkega.) Nadalje bode izdala akademija: Monumenta historico-iuridica (statut budvanski, skradinski i hvarski) od akademika S. Ljubića; Euchologion po glagolskom rukopisu sinajskom od dr. L. Geitlera; Fosilna flora Podsusedska od dr. Gj. Pilarja; „Scriptores rerum croaticarum“ kateri zbirki bode urednik prof. Nadko Nodilo. „Starih piscev hrvatskih“ izide na skoro 12 knjiga, obsežajoča drame Palmotićeve urejene po prof. A. Paviću. — Razven Daničića je izgubila akademija lansko leto častnega uda A. Bouea, dr. J. Bleiweisa, dr. J. Šloserja in Međa Pucića. Akademijske glavnice bilo je koncem 1881. l. — 340.137 gld. 86½ kr. — Dohodkov imela je akademija l. 1881. — 22449 gld. 75 kr. a od teh dohodkov potrošila je 16375 gld., torej je prebitka 6074 gld. 65 kr. — Akademijška biblioteka narastla je za 268 del v 482 zvezkih ter bode po novem knjižničarji J. Tkalčići na skoro urejena. Izbrani so za nove ude: Dimitrij Ivanović Mendelejev, tajni svetnik in vseučiliški profesor v Petrogradu za častnega uda. Za pravega uda v razredu filologično-zgodovinskem: dr. Fr. Meixner, vseuč. prof. v Zagrebu. Za pravega uda v razredu matematično-prirodoslovnem: dr. Karlo Zahradnik, vseuč. prof. v Zagrebu. Za dopisujoče ude v filol.-zgod. razredu: dr. Ivan Črnčić, kanonik v Rimu; Luka Zore, profesor v Dobrovniku; v filozofično-pravoslav.: Luka Zima, profesor v Varaždinu; v matem.-prirodosl.:

Stepan Šulcer Migenburški, mikolog v Vinkovcih; dr. Gustav Janeček, vseuč. profesor v Zagrebu. — Naposled je čital pravi član akademije, profesor Armin Pavić, svojo razpravo „O Palmotićevoj Kristijadi“. Že stari biografi sloški učé, da je Palmotićevo epos nastal povodom latinske kristijade Jerolima Vide. Akademik je razlagal najprej, katero mesto ima Vida v liter. zgodovini in ocenjuje naposled njegovo Kristijado. Biografi Palmotićevo od najstarejšega do najmlajšega so sodili po kvantitetni razmeri hrvatske Kristijade k latinski, da je Palmotićevo samostalno stvaral, ali iz primerjanja obéh eposov se pokazuje, da je Palmotićevo latinski original „svobodno preložil“. V kompoziciji ni Palmotićevo čisto nič izpreminjal; on odstopa od latinskega originala samo toliko, da na nekih mestih sledi druge eksegete svetega pisma, ali da se drži strogo samih besed evangelistov po čemer se vidi, da je sveto pismo in njegove komentatorje vrlo točno poznaval. Palmotićevo je silil v prevodu že metrum (osmerek proti šestomeru), da se ne drži povsem točno latinskega originala, nego da ga parafrazuje. Razven tega uhaja Palmotićevo na nekaterih krajih, ki dadó priliko pobožnemu premišljevanju, v homiletično obširen tolmač svetosti takšne situacije. Zavaljo tega je ostala hrvatska Kristijada proti latinski povsem različnega karaktera ter zadovoljava bolj pobožnosti srcá nega estetskemu uživanju. — Iz teh malih vrstic se razvidi, koliko važnosti bode ta razprava za zgodovino hrvatske književnosti.

M. Malovrh.

Srb o Slovencih. V „Srbskih Ilustrovanih Novinah“ g. prof. M. Petrović pod naslovom „Ljubljana i Slovenci“ priobčuje zanimljivo potopisno črtico, v kateri svojim rojakom pripoveduje o naših političnih, socijalnih in literarnih odnošajih ter posebno poudarja vztrajnost in delavnost naroda slovenskega v politični borbi in na literarnem polju.

Slaves et Teutons. Notes et impressions de voyage. Avec deux cartes. Par Edouard Marbeau. Paris 1882. Ta 278 strani obsežna knjiga s političnega in Slovanom prijaznega stališča seznanja Francoze s slovanskim svetom. V uvodu pisatelj poudarja v bodočnosti neizogibni boj med Slovani in Nemci, govori o skupinah slovanskih ter tolmači uzroke antagonizmu med slovanskim in germanskim elementom. Potem obširno opisuje boj, katerega Slovanje bijejo za svojo narodnost in svoj obstanek proti nemškemu navalu v Avstriji, Nemčiji in celo na Ruskem. Knjiga je pisana živo in elegantno, kakor znajo sploh pisati odlični pisatelji francoski.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji: za vse leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld., za dijake po 4 gld. na leto.

Založniki: dr. I. Tavčar in drugovi. — Za uredništvo odgovoren: **Fr. Levec.**
Uredništvo: v Novih ulicah 5. — **Upravništvo:** na Marije Terezije cesti 5.

Tiska „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.